

Sävelsirku Björnkullassa käytössä kymmenen vuotta
"Tulemme aina iloiseksi, kun kuuntelemme Sävelsirkkua"

"Olimme yksi Sävelsirrun piloteista, kun Sävelsirku-toiminta alkoi Ruotsissa", kertoo Ulla Halonen, joka on tehnyt pitkän työuran Björnkullan vanhustenkodissa.

Olin mukana heti alusta lähtien Sävelsirrun parissa, sillä olenhan ollut Björnkullassa jo 16 vuotta töissä. Muistan vielä ne isot pömpelit jotka olivat käytössä, kaiutin ja näppäimistö erikseen. Opimme käyttämään kuitenkin helposti kyseisiä laitteita. Laitteisto meni heti kerralla eteenpäin, kun me saimme i Padit käyttöön ja teidän uudistetun ohjelman. Alussa tekniikan käyttö vaati totuttelua henkilökunnalta, mutta teidän hyvä koulutus paikan päällä auttoi meitä eteenpäin käyttämään uutta Sävelsirkkua. Teknisesti sekä sisällöllisesti käyttö on helpompaa ja nopeaa.

Miksi ja millä tavalla Sävelsirku on Björnkullassa käytössä tänä päivänä? Miten se hyödyntää teidän asukkaitanne?

Tällä hetkellä Sävelsirku on kovassa käytössä kahdella meidän suomalaisella osastollamme. Kommunikoimme osastojen välillä, milloin kullakin on oma käyttövuoro. Yleensä asukkaiden aamupala-aikaan käytämme Sävelsirrun Tänään-sivua, se on kätevää, kun samalla asukkaille tulee tietoon mikä päivä on tänään ja kuka viettää nimipäivää, se yleensä jo herättää keskustelua asukkaiden välillä. Ja eipä haittaa, vaikka kuunnellaan sitä toistamiseen, kun päivämäärät ja viikonpäivät tahtovat heiltä unohtua. Laittamalla Sävelsirrun päälle aamusella yhteisissä ruokailutiloissa piristää ihmeesti sekä asukkaiden että henkilökunnan mielen. Myös erilaisia musiikkikanavia kuunnellaan, hyvä valita kanava monenlaiseen musiikkimakuun. Yleensä se on sitä 50–60-luvun musiikkia, josta asukkaat pitävät ja osaavat hyvin tuttujen laulujen sanatkin ulkoa. Samoten jumppatuokio on suosittu asukkaiden keskuudessa. Ja tietysti eri vuoden ajankohtina olevat teemat ovat suosittuja niin jouluna kun juhannuksenakin. Ja mikä parasta hoitohenkilökunnan ei tarvitse olla koko aikana mukana, vaan asukkaat voivat kuunnella ja keskustella keskenään, kun henkilökunnan eri työtehtävät odottavat, autamme sillä välillä

asukkaita eri hoitotehtävissä. Tänä päivänä, kun henkilömitoitus on rajattu ja tehtäviä on yhtä paljon, jos ei enempikin kuin ennen.

Asukkaat ovat eläneet monta vuotta ruotsalaisessa yhteiskunnassa. Kuulevatko he suomea muuten kuin henkilökunnalta ja Sävelsirkun ohjelmista?

Kyllä omaiset puhuvat läheisilleen yleensä suomea, mutta poikkeuksiakin on, etteivät omaiset ole oppineet suomea kotona ollenkaan. Tv Finland on yleensä päällä, kun asukkaat haluavat katsoa suomalaisia ohjelmia. Sävelsirkun hengellistä ohjelmaakin kuunnellaan pyhäpäivisin, kun jokin asukas haluaa hartaushetken. Ja moni asukkaista on ollut suomalaisessa yhteisössä koko ajan, niin töissä kuin vapaa-aikanakin. Ja tietysti löytyy heitä, jotka ovat muuttaneet ruotsiin vanhoilla päivillä, kun omaiset asuvat ruotsissa eikä halua jättää äitiä/isää suomeen yksin. Ja tietenkin se opittu kieli häviää muistisairauden myötä ja äidinkieli on se kieli, joka muistuu parhaiten mieleen, tässä tapauksessa tietenkin suomen kieli. Suurena muutto aaltona töihin tulleet/muuttaneet 60-70-luvulla ruotsalaisessa yhteisössä ruotsin kieli piti kuitenkin oppia ja sen vuoksi hävettiin puhua suomen kieltä lapsilleen, ruotsia piti osata. Silloin ei puhuttu ruotsinsuomalaisuudesta niin kuin tänä päivänä, kun se on yksi meidän vähemmistöemme kieli ja kunnan täytyy järjestää suomen kielistä hoitoa vanhuksille. Asukkaat juttelevat keskenään yleensä suomen kielellä, monilta kieli voi vaihtua myös ruotsin kieleen ja silloin henkilökuntakin käyttää sitä kieltä mitä asukas puhuu.

Miten Sävelsirkku hyödyttää asukkaita ja henkilökuntaa?

Kuten tuossa jo mainitsinkin, että Sävelsirkun voi hyvin jättää päälle, kun henkilökunnan pitää jatkaa työtehtäviään ja asukkaat voivat keskenään kuunnella ja jutella. Käyttöä suunnitellaan osastojen kesken arkisin, kun kuuntelemme Tänään-sivu Sävelsirkkua ja viikonloppuisin sovimme yhteistä kuuntelua ja kahvihetkeä Sävelsirkun kera, silloin suunnittelemme yleensä ohjelman tai kuuntelemme kaikki ohjelman, jossa on musiikista jumppatuokioon. Myös omaiset voivat olla mukana tuokiossa. Asukkaat yleensä haluavat jotain heille tuttua 'toivelevy'. Yksi suosituimmista on Tapio Rautavaara. Kyllä Sävelsirkku auttaa meitä myös työnkuormituksessa kuten aiemmin mainitsin.

Miten Sävelsirkku auttaa teitä suomalaisia, jotka elätte työn ulkopuolella täysin ruotsalaisessa yhteiskunnassa?

Itseäni kuvaisin kuitenkin suomalaisiksi ruotsinsuomalaisessa yhteisössä, samoin suurin osa työkavereista on suomalaisia ruotsalaisessa yhteiskunnassa, ehkä nuoremmat työkaverit, jotka kuuntelevat Sävelsirkkua, se tuo heille mieleen nostalgiaa, musiikkia, jota heidän vanhempansa /isovanhemmat kuuntelevat, tai tuo mieleen mummolan suomessa. Itse kun olen mukana Suomi-Seurassa ja edustan/olen mukana Botkyrkan kunnassa suomen kielen neuvonpito ryhmässä, kuulun ilokseni, että myös Botkyrkan suomenkielinen osasto on ottanut Sävelsirkun käyttöön. Ylpeänä esittelin myös itse meidän Huddingen kunnan kokemuksia Sävelsirkkua!

Haluaisitko kertoa jotain mukavaa Sävelsirku-muistoa vuosien varrelta? Tai muita terveisiä?

*Mukavimmat muistot Sävelsirkusta on, kun järjestin lauantaitanssit asukkaille, toimin DJ:nä ja valitsin hyviä tanssikappaleita, joiden myötä asukkaatkin pyörähtivät henkilökunnan kanssa parketilla. Myös Ruotsin kansallispäivänä olemme kuunnelleet juhlavissa tunnelmissa Sävelsirkun ruotsinkielistä musiikkia, ja tietysti meidän omaa Suomalaista itsenäisyyspäiväämme unohtamatta, kun opettelimme Björnkullan asukaskuoron kanssa yhdessä Sävelsirkusta tulevaa sinivalkoista musiikkia, jota sitten yhdessä asukkaiden kanssa esitettiin. Mieleenpainuva kokemus oli myös meidän Sävelsirku koulutus siellä Suomen konsulaatissa, Tukholmassa teidän kanssanne. Mukavaa kevään jatkoa ja iloista mieltä ja tulemme aina iloiseksi, kun kuuntelemme Sävelsirkkua!
Keväisin terveisin Björnkullasta.*

Haastattelijana Anna Merjamaa Sentinasta